

Kulttuurikaikille
Kultur för alla
Culture for All

Viittomakielisten asiakkaiden huomioiminen kulttuuripalveluissa -Tarkistuslista tapahtuman järjestäjälle

Suomalainen viittomakieli on yksi Suomen vähemmistökielistä. Kielen pääasiallinen käyttäjäryhmä ovat kuurot, mutta sitä käyttävät myös monet huonokuuloiset, kuuroutuneet ja kuulevat ihmiset. Yhteensä viittomakielisiä on Suomessa n. 14000. Noin 5000 kuuroa käyttää suomalaista viittomakieltä äidinkielenään, heille kirjoitettu suomen kieli on toisen kielen asemassa. Suomalaisen viittomakielen lisäksi maassamme käytetään myös suomenruotsalaista viittomakieltä, jolla on käyttäjiä noin 200. Suomeen on muuttanut myös muita viittomakieliä äidinkielenään käyttäviä kuuroja eri puolilta maailmaa.

Museo, teatteri tai tapahtumajärjestäjä voi tilata viittomakielisen tulkin suoraan tulkkaukspalvelua tuottavilta yrityksiltä. Lisätietoa tulkkauksen järjestämisestä on luettavissa esim. Suomen viittomakielen tulkit ry:n sivuilla:

<http://www.tulkit.net/tulkkivalitys/>.

Tarkempaa tietoa teatteriesityksen tulkkauksesta löytyy Kulttuurikaikille -sivujen Usein kysyttyä -osioista. Tietoa ja ohjeita -sivulla olevan sanaston avulla voi perehtyä viittomakielen tulkkauksen lisäksi myös muihin tulkkaukstopoihin. Suomen Viittomakielen tulkit ry:n verkkosivustolla on tiivis tietopaketti siitä, mitä kaikkea tulisi ottaa huomioon tulkkauksen tilaamisessa ja tapahtuman järjestämisessä:

<http://www.tulkit.net/tulkkivalitys/tulkkauks-en-jarjestaminen-tilaisuuksissa/>.

Kulttuurikaikille -palvelu
Kehittäminen ja yhteiskuntasuhteet Kehys
Valtion taidemuseo
Kaivokatu 2
FIN-00100 Helsinki

sari.salovaara(a)fng.fi
p. +358 (0)9 1733 6378
www.kulttuuriakaikille.fi

Kulttuurikaikille
Kultur för alla
Culture for All

Tarkistuslista tapahtuman järjestäjälle

Viittomakielisten palveluiden tarjoaminen

1. Onko henkilökunnassa joku viittomakielentaitoinen henkilö?
2. Onko kohteesta olemassa tiedotusmateriaalia myös viittomakielellä?
3. Onko tarjolla opastettuja kierroksia viittomakielellä?
4. Jos opastettuja kierroksia tarjotaan kämmentietokoneella, onko yhtenä vaihtoehtona myös viittomakielinen opastus?
5. Onko viittomakielisistä palveluista tiedotettu näkyvästi tunnuskuvaavaa käyttäen tiloissa, esitteissä, verkkosivuilla?
6. Onko viittomakielisistä palveluista tiedotettu myös suoraan kohderyhmälle (esim. Kuurojen Liiton kautta)?

Tulkkauspalvelut

7. Onko tarjolla viittomakielelle tulkattuja esityksiä tai opastuksia?
8. Onko asiakkaalla halutessaan mahdollisuus tilata tulkkaus viittomakielistä ryhmää varten tilaisuuden järjestäjän kustannuksella?
9. Onko tulkkauspalvelusta koituihin kustannuksiin varauduttu?
10. Pääseekö tulkki viittomakielisen asiakkaan kanssa maksutta sisään?
11. Onko tulkkauksen onnistumisesta huolehdittu
 - antamalla tulkille mahdollisuus tutustua esitykseen ja tilanteessa käytettävään materiaaliin ennakoon?
 - tilaamalla yli kaksi tuntia kestävään tai erityisen vaativaan tilanteeseen (esimerkiksi teatteriesitys) kaksi tulkkia?
 - sopimalla tulkin kanssa käytännönjärjestelyistä, kuten sopivasta tulkkauspaikasta, tuolin tarpeesta tai mahdollisesta kohdevalaistuksesta?

Kulttuurikaikille -palvelu
Kehittäminen ja yhteiskuntasuhteet Kehys
Valtion taidemuseo
Kaivokatu 2
FIN-00100 Helsinki

sari.salovaara(a)fng.fi
p. +358 (0)9 1733 6378
www.kulttuuriakaikille.fi

12. Varmistetaanko tulkkauksen onnistuminen (kohta 11.), jos asiakas on itse tilannut tulkin paikalle ja ilmoittaa asiasta etukäteen?
13. Onko tilaisuuteen mahdollista osallistua myös kannettavaa tietokonetta käyttävän kirjoitustulkin kanssa? (Tarvitaan pöytä ja sähköpistoke tietokoneelle sekä tulkkille toimistotuoli. Jos tulkkausta seuraa useita henkilöitä, tarvitaan televisio tai dataprojektori sekä valkokangas.)

Visuaalisen informaation ja tekstin käyttö

14. Onko tiloissa ja esitteessä tarjolla myös visuaalista informaatiota?
15. Tiedotetaanko tapahtumassa ohjelmanmuutoksista yms. asioista kuulutusten lisäksi myös tekstinä? (Esimerkiksi ilmoitustaululla, valkokankaalla tai tv-ruudulla)
16. Onko ääntä sisältävien taideteosten äänimaailman kuvailu tai puhe luettavissa tekstinä?
17. Onko sellaiset puhe- tai lauluosuudet, joita ei ole tulkattu viittomakielelle, mahdollista nähdä tekstinä?
18. Jos kohteesta on olemassa esittelymateriaalia videolla, onko video tekstitetty?

Muuta huomioitavaa

19. Onko tiloihin tai äänentoistolaitteisiin asennettu induktiosilmukka?
20. Onko induktiosilmukasta tiedotettu näkyvästi tunnuskuva käyttäen tiloissa, esitteissä, verkkosivuilla?
21. Pääseekö kuulokoira asiakkaan mukana tapahtumaan?
22. Onko katsomossa tilaa myös kuulukoiralalle?